

ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ В ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ

Котловий Сергій Анатолійович
кандидат педагогічних наук,
асистент кафедри соціальних технологій,
Житомирський державний університет імені Івана Франка

Для успішного соціального розвитку суспільства в умовах сьогодення дуже важливо зосередити увагу на вирішенні проблем забезпечення соціальних гарантій і соціального захисту дітей та учнівської молоді, створенні умов для їх адаптації в соціальному середовищі: сім'ї, шкільному колективі, територіальній громаді. Ці завдання можуть бути успішно вирішені лише за умови створення дієвих та ефективних у своїй діяльності соціальних служб, активної участі в соціально-педагогічній роботі фахівців соціальної сфери та власне користувачів соціальних послуг.

Вітчизняна соціально-педагогічна парадигма, враховуючи особливості суспільно-економічного розвитку, має базуватися на інтеграції зусиль, засобів і можливостей різних державних та неурядових організацій на всіх рівнях, і в першу чергу, на рівні територіальної громади, з метою проведення соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю, організації заходів щодо залучення членів громади до вирішення власних проблем, сприяння їхній активній участі у суспільному житті.

На формування громадянського суспільства вказує також розвиток місцевого самоврядування територіальних громад, тому органи місцевого самоврядування є важливим соціальним інститутом, який повинен сприяти громадянській соціалізації членів своєї громади.

Зараз соціально-педагогічна робота в різних соціальних інститутах, етнічних та територіальних громадах набуває все більшого значення. Впродовж останніх років пріоритетним об'єктом дослідження стала територіальна громада як соціальне середовище, місце соціального буття дітей і учнівської

молоді та фактор їх соціалізації.

Як і в Україні, багато громад в усьому світі занепокоєні загостренням соціальних та економічних проблем, що погіршують соціальне становище дітей та учнівської молоді. Спеціальні урядові програми, націлені на їх вирішення, не дають очікуваних результатів.

В Україні негайного вирішення потребують проблеми соціального сирітства, злочинності неповнолітніх, наркоманії та інших залежностей серед молоді, насильство щодо дітей, погіршення стану їхнього здоров'я та багато інших соціальних проблем. Стає більш чітким розуміння, у тому числі на рівні територіальної громади, що ці проблеми є не ізольованими, а глибоко взаємопов'язаними.

Питанням роботи в громаді як складовій діяльності соціального педагога та соціального працівника присвячені окремі праці Т.Алексєєнко, І.Зверєвої, А.Капської, Т.Семигіної, В.Сидорова. Актуальною ця проблематика є і для російських науковців, зокрема О.Воронцової, С.Гіля, Л.Гнусаревої, Л.Оліфіренко, С.Павлова та інших. Проте найбільш повно проблема соціальної роботи в громаді розкрита у працях зарубіжних авторів Г.Брагера, Д.Боп, М.Боп, М.Майо, М.Пейна, А.Твелвтріза, П.Тейлора та інших.

На нашу думку, важливим є твердження О.Батанова, який відзначає, що незважаючи на наявність цілої низки спільних характеристик, кожна територіальна громада, «при ретельному розгляді виступає у вигляді специфічної системи, зумовленої історичними, національно-культурними, соціально-економічними, демографічними та іншими особливостями, що і зумовлює територіальну диференціацію їх функцій» [1, 11].

Однією з необхідних умов здійснення соціально -педагогічної роботи в громаді є її ресурсне забезпечення. Цей вид діяльності неможливо уявити поза зв'язком із необхідними для її проведення ресурсами. Ресурсний потенціал соціально-педагогічної Роботи постійно видозмінюється, появляються нові види ресурсів, динамічно розвивається існуюча ресурсна база. Зазначимо, що практично всі об'єкти та явища, які оточують людей, являють собою ресурсний

простір або ресурсну базу.

Для соціально-педагогічної діяльності, де досить часто відбуваються складні взаємовідносини багатьох людей, необхідні ресурси різної природи. Так, у більшості випадків, щоб реалізувати намічені плани змін в інтересах дітей та молоді на рівні територіальної громади, потрібні, окрім ресурсів, якими володіє громада, також такі, що необхідно залучати зі сторони.

Найчастіше доступні для використання в соціально-педагогічній роботі ресурси класифікують за такими основними групами: фінансові; матеріальні ресурси; людські ресурси; інтелектуальні ресурси (законом) [2, 5]. Доцільно брати до уваги ресурси особистості (здоров'я, витривалість, переконання, самоконтроль, психологічні характеристики) та ресурси соціального середовища, представлені системою соціальної підтримки людини [3, 38].

Таким чином, важливість соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю на рівні територіальної громади обумовлюється сьогодні такими чинниками: змінами у сфері суспільного розвитку; досягненнями соціально-педагогічної діяльності за останнє десятиліття; наявністю окремих нормативно-правових документів щодо організації соціально-педагогічної роботи на місцевому рівні.

Список використаної літератури

1. Батанов О.В. Функції територіальних громад як суб'єктів місцевого самоврядування в Україні : Автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.02 [Електронний ресурс] / О.В. Батанов; НАН України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – К., – 2000. – 21 с.

2. Беспалько О.В. Принципи соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю у територіальній громаді / О.В. Беспалько // Соціальна робота і сучасність: теорія та практика: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (18-19 травня 2006 р. м. Київ). – К.: ІВЦ „Видавництво „Політехніка”, 2006. – С.11-12.

3. Климанська Л. Про громаду та її соціальний капітал. Режим доступу: [http:// www.dialog.lviv.ua/socialpartnership/articles/5/](http://www.dialog.lviv.ua/socialpartnership/articles/5/).